

Egy tévénező emlékei

A TÉNYEK BESZÉDE (3.)

1.

Bizonyára sokan irigylik a tévé röpködő munkatársait. Milyen színes, izgalmas, szórakoztató az életük! Hányfelé utazgatnak a nagyvilágba!... Hétfő: Írország, csütörtök: békekongresszus Helsinkiben, tíz nap múlva: teveháton Szíriában és azután: ahol a madár sem jár... Mi meg csak rázatjuk az agyunkat a 12-es autóbuszon... És ráadásul az itthoni népszerűség!

Mitagadás, nem tartozom az irigyek táborába. S ezt tekinthetik önkritikának is. Eszmeileg hibás, elavult szokásom, hogy a sláger-szakmákban is elsősorban a nehézségeket veszem észre. Idegen hotelszobákba ágyra járni, éjszakai repülőjáratokra várakozni, túrni hógutát és ordító hideget, áttörni az államfőket őrző cerberusok vasfalán, mindenféle hivatalokban mindenféle papirokat beszerezni Rómában sem éppen római élvezet. De meg a tévériporterek nem mindig népszerűek... Jönnek a kameráikkal, a mikrofonjaikkal, s mindenüvé bedugják a szemüket meg a fülüket. És micsoda kínos kérdéseket tesznek fel! Egy alkirálynak nem megtiszteltetés,

hogy a magyar televízióban léphet fel. De még a Lordok Háza bármelyik címeres tagjának sem. A világpolitika nagyságait szóra bírni: nehéz, idegőrlő, agyafűrt mesterség. Bár akadnak ennél nehezebb vállalkozások. Például, amikor a tévé-operatőrnek homokzsákok közt kell az utca egyik oldaláról a másikra lopóznia. Mert esetleg még lőhetnek is... Persze: ő akarta, miért vállalta? Ez igaz. Én mindenesetre nem irigykedem...

E gondolat sor Chrudinák Alajos és Várszegi Károly operatőr libanoni fronttudósítását nézve jutott eszembe.

Röpködés a nagyvilágban? Leszállás idegen tájakon? Sokszor úgy érzem, Chrudinák és munkatársai repülés közben a kezükben tartják a forgó propellert. Kimeredve, védtelen testtel utaznak a táj fölött. És gyakran az életveszélybe szállnak le. Bár lehet, hogy ez csak egy katonai szolgálatra alkalmatlan, notóriusan gyáva ember látomása.

A libanoni tudósítás azonban mindenképp izgalmas volt. Az utcai tűzharcok helyszínén csakúgy, mint a falangista vezér „intim” hadiszállásán. Nem hinném, hogy a riportalany különös rokonszenvet ér-

zett volna Chrudinák Alajos személye és világnézete iránt. S ilyenkor azt sem lehetett tudni, vajon a díszletek mögött hány fekete bőrkesztyűs kéz tapad a zárra?

2.

Libanonban még nem jártam. De Párizsban is mindössze két hetet töltöttem.

E rövid tartózkodási időt arra használtam fel, hogy reggelenként Quartier Latin-béli hotelszobából startolva, „lenyomozzam” Párizs nevezetességeit. Magányosan, csekély francia nyelvtudással, a metróterkép szinte a tenyerembe enyvezve. De mintha egy képes baedekert lapoztam volna át — a valóságban. A Notre Dame kísértetiesen hasonlított a Notre Dame-hoz. Modigliani képei egy Modigliani nevű festő kiváló minőségű reprodukciójához. S a Champs Elysées éjszakai járőrelői is mintha afféle ingyen statisztákként játszották volna el a bábéli forgalmat. Az igazi Párizssal nem találkoztam. Olykor ugyan, hosszú hajával, kecses csipejével, s rövid kopogású, szorgalmas lépteivel fölföltűnt a mellékutcákban. De amikor utána eredtem, nyoma veszett.

A megismeréshez némi otthonosság szükségeltetik. Ahogy egy idegen otthont sem ismerhetünk meg, ha csupán látogatóként fordulunk meg benne. Szemügyre vesszük a szoba méretét, a bútorok stílusát, a képeket a falon. De mi van a spájzban? A rekamié alatt? A fiókokban?